

Pandehave Eng, pleje og udvikling af fredet område

Udvikling af fredet areal tilhørende Grundejerforeningerne Dronningmølle Strandpark (DRMS) og Fuglevangen (FV). En del af Ruslandskilen

Indhold

- Baggrund
- Pandehave Eng, foreningen
- Nuværende tilstand
 - Bevoksning
 - Pandehave å og tilløb
 - Dyreliv
 - Adgangsforhold
- Plejeplan
- Udviklingsmuligheder
 - Øget biodiversitet og adgang for offentligheden
 - Afgræsning og klipning
 - Vandområder og vandløb
 - Ynglefaciliteter for fugle
 - Adgang og færdsel
- Samarbejdsflader
- Prioritering af opgaver
- Finansiering og budget
- Finansiering

Baggrund

Ved udstykningen af markerne omkring Dronningmølle til sommerhusområder i slutningen af tresserne i forrige århundrede tillagdes området mellem DRMS og FV som tillægsjord til sommerhusområder for at sikre en højere byggeprocent på de omfattede grunde. Området blev sammen med resten af Ruslandskilen fredet i 2003 (en samling af flere tidligere delfredninger). Området ejes af foreningerne i fælleskab. Plejen af området følger plejeplan som blev udarbejdet af Frederiksborg amt i 2005. Siden da er de græsdede arealer blevet slået en gang årligt i juni, og hvert 3. år er bevoksning af træer og buske blevet skåret ned.

De to foreninger har tidligere kun i begrænset omfang samarbejdet om plejen, men har nu sat sig for i samarbejde at udvikle området.

Pandehave Eng, foreningen

For at sætte en ramme om samarbejdet omkring området er der stiftet en forening hvis medlemmer er de to grundejerforeninger. Foreningens navn er Pandehave Eng.

Foreningens formål:

"at varetage og drive det fredede naturområde matrikel nr. 1rt og 1y Dronningmølle by, Esbønderup, som medlemmerne har et fælles skøde på. Området er fredet og omfattet af Natura 2000 og en del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Foreningen skal arbejde på at fremme biodiversiteten, øge naturværdien og rekreative værdier i området."

Nuværende tilstand, bevoksning

Generelt

Området blev oprindeligt brugt til alm. landbrugsdrift og har været drænet således at der har kunnet arbejdes på jorden. Dræn i området er ikke blevet vedligeholdt og dele af området er i dag begroet med siv og mosegræsser. De tørre arealer henligger som faunafattig græsslette. På de højere arealer er spredte bevoksninger af birk og eg med islæt af gyvel. På de fugtige arealer er der flere steder tætte bevoksninger af pil. På trods af beskæring hvert 3. år er træbevoksningerne ved at komme ud af kontrol. Jordbund består af sortjord, lersand og sandet grusjord. Det er vurderingen at tidlige høslæt er til skade for bestanden af engblomster i området.

Invasive arter

Flere steder på området er der invasive arter der stammer fra de planter som man har brugt i beplantningen af sommerhuskvarterer. Planterne har bredt sig fra hegn og fra udsmidning af haveaffald i området. For indeværende er der følgende arter: Japansk Pileurt, Lupin, Rugosa, Gyldenris og Kugletidsel

Nuværende tilstand, Pandehave å og tilløb

Pandehave å løber langs området i en gravet rende. Der er sandsynligvis fisk i åen, men en slamdækket bund og bevoksning gør at åen ikke er ideel som ynglested for fisk. Bevoksningen i åen udgøres af sivplanter og i de senere år tætte bevoksninger af brøndkarse. Bredderne er dækket af tæt voksende græsser. Åens karakter af gravet kanal begrænser også lysets adgang til åen.

Syd for området ligger en rende der transporterer spildevand fra rensningsanlæg til åen og tilslutter sig denne i områdets sydøstlige hjørne. Dette anlæg forventes nedlagt i 2021, hvor spildevandet derefter vil blive ledt til centralt rensningsanlæg i Gilleleje.

Der findes enkelte sidegrøfter til åen som strækker sig ind i området.

Nuværende tilstand, dyreliv

Fugle

Området rummer en del rørsangere og flere gøge. Der har været rugende rørhøg, og forskellige vadefugle, samt hejrer. Tårnfalk ses ofte musende over området. Der har tidligere været agerhøns og lærker, men disse er ikke set i de senere år. Af og til høres nattergal. Det er vurderingen at de tidlige høslæt er skadelige for de jordrugende fugle, ligesom uansvarlig luftning af hunde uden snor er til skade for fuglelivet.

Pattedyr

Der lever ræv, grævling og rådyr i området

Insekter

På grund af manglen på vilde blomster er mængden af sommerfugle ikke stor. Der er en del jordbier og der findes et par store myretuer af rød skovmyre

Padder

Der har tidligere været store mængder butsnudet frø, men i forbindelse med virusangreb i 2008 er den sammen med firben forsvundet fra området. Der er også set stålorm i området. Der ses stadig en del tudser der yngler i mellem sivene i de nu udrænedede vådområder.

Nuværende tilstand, adgangsforhold

Der er adgang til området fra stier der udgår fra sommerhusområderne på begge sider af arealet. Hovedadgangsveje går fra viadukt under jernbanen mod vest sydpå gennem området hvor det i syd tilslutter sig sti til Rusland og Tegners museum. En anden hovedsti går fra Park alle i vest til Solbakkevej vej i øst. Hovedstier vedligeholdes af kommunen som med års mellemrum lægger nyt grus på stierne. Kommunen bidrager ikke med slåning og kantpleje, det er uvist om de har den forpligtigelse. DRMS har vedligeholdt en grussti langs jernbanen mellem foreningens to område, ligesom græs-stierne på begge sider af åen langs Solbakkevej kvarteret. Hele området afgrænses af en græsklædt sti som om vinteren er meget fugtig og mudret. Der er et klippet areal hvor der er en mindre fodboldbane med mål som ikke benyttes. En mindre sti går over et areal ud fra brandbæltet mellem de to foreninger til den nord syd gående sti til Tegners museum. Græsstierne er blevet slået dels i sammenhæng med høslæt, og DRMS slår langs å og på tværs langs jernbane og FV slår langs foreningens område. Desuden slår DRMS sivene langs midter-stien. Kommunen renser åløb for grøde en til to gange om året

Der er etableret en vandboring i området og endnu er er planlagt til udførelse i 2021. Det fredede område er en del af beskyttelsen af denne vandresurse.

Plejeplan, nuværende tilstand

Træer og buske

I 1. kvartal 2021 fældes træer og buske. Der vil årligt blive fulgt op på at bevoksningerne ikke kommer ud af kontrol som det er sket i de senere år. Afgræsning skal på sigt hjælpe til at holde bevoksninger nede

Invasive arter

Japansk pileurt vil blive skåret ned og dækket med skyggemateriale der hindrer genvækst. Rosa Rugosa (hybenrosen) vil blive klippet og områderne efterfølgende vedligeholdt med slåning indtil der ikke er genvækst. Der går typisk græsklædte stier langs de rugosa-krat som har udviklet sig fra den oprindelige skelbevoksning i området. Disse stier vil blive rykket tættere på de oprindelige rugosa-hegn for på den måde at vedligeholde en naturlig grænse for rugosa- udbredelsen

Bevoksninger af gyldenris og kugletidsel vil ikke blive bekæmpet, men deres udbredelse vil blive kontrolleret ved klipning

Plejeplan, nuværende tilstand, forsat

Græsklædte arealer

Hvor det er muligt vil der så sent som muligt på året blive slået med slagleklipper. Dette for at sikre at dyrelivet ikke forstyrres i ynglesæsonen og for at sikre at vilde blomster kan smide deres frø for på den måde at øge antallet af vilde blomster.

Øget biodiversitet og adgang for offentligheden

Det er ambitionen af øge antallet af arter som lever på området. For at gøre dette vil vi satse på en ændring af habitater til at understøtte en større artsdiversitet. Vi ønsker at offentligheden skal have adgang til områderne på en måde så færdsel kan foregå uhindret på de nuværende stier.

Afgræsning og klipning

Der etableres græsningsområder på arealer der hidtil har været slået med maskiner i maj-juni. Arealer er angivet med rød skravering på figur 1.

Græsningsarealer afgrænses mod nord af sti lang jernbanen mod vest af sivområde og sti til tegners museum, mod øst af græssti langs nuværende åløb og mod syd af kanal fra rensningsanlæg. Visse dele af området kan til tider være sumpet, det skal undersøges i hvilket omfang disse områder skal med i indhegningen. Det er en fordel med afgræsning i forhold til at hindre at en større del af området bliver dækket af siv da kvægs færdsel på jorden gør at sivvæksten ikke breder sig.

Sti mellem Park Alle og Solbakkevej deler græsningsområdet midt over. Der etableres passage mellem de to områder ved hjælp af færste på et kort stykke. Der vil på den del af græsningsarealet der vender på nord blive etableret 3. låger ind til indhegningen så området kan passeres på tværs.

Området tænkes afgræsset med fredelige kvægtyper som er rolige overfor kontakt med mennesker.

Arealer vest for nord sydgående sti afgræsses ikke men slås så sent som muligt på året.

Vandområder og vandløb

Der skal etableres tre typer vådområder, å, sø og paddehuller . Vi foreslår åen genslynget ind over det fredede areal, noget som fredningskendelsen fra 2005 åbner mulighed for. Den slyngede å passerer gennem en mindre sø før den løber videre til passage under jernbanen. se skitse på Bilag 1.

Der etableres paddehuller forskellige steder i området, ved siden af paddehuller etableres stenbunker og skjul som padderne kan søge vinterophold i.

Det er tanken at sø skal være omkranset af sivbevoksning, men at der på den ene side skal etableres et græsområde med mulighed for ophold for offentligheden.

Ynglefaciliteter for fugle

I området skal der etableres redekasser. Vi påtænker stærekasser. Kasser til tårnfalk etc. Der skal bevares store sivområder hvor rørsanger, gøg og vadefugle og rørhøg kan yngle.

Langs områdets perimetre kan der i haver og på områdets træer etableres sangfuglekasser

Adgang og færdsel

De nuværende stier bevares og holdes passerbare for offentligheden. For at modvirke overgroning med siv kan der evt. graves kanalgrøfter langs stier. Det har det dobbelte formål dels at øge afstanden til siv således at de ikke lægger sig ind over stier, men også at de vandfyldt grøfter kan danne grundlag for paddeyngel.

På det nordlige og sydlige græsningsområde etableres adgangslåger, så området kan passeres på tværs

Ved søen skal der være et mindre græsareal som skal kunne nås ved en fodsti og kunne anvendes til ophold.

Samarbejdsflader

Der skal søges råd og vejledning til arbejdet, ligesom at der skal skabes lokalt engagement. Der er foreløbigt tænkt på følgende samarbejdspartnere:

- Gribskov Kommune
- Kongernes Nordsjælland
- Fugleværnsfonden/DOF
- Naturfredningsforeningen
- Naboer til arealet
- Dronningmølle Borgerforening

Prioritering af opgaver

⇩ Prioritet 1

- ⇩ Oprettelse af CVR, nemid og E-Boks udført Q1 2021. Etablering af bankforhold og Mobilepay for sponsor tilskud forventes klar ultimo Q1 2021.
- ⇩ Erhvervet Pandehaveeng.dk, kommer til at henvise til bestående side i DRMS WEB, flere informationer på siden, Kjell og Christian sonderer hvad der skal på.
- ⇩ Ansøgning om tilskud til hegning, indsendt 2. februar 2021, forventet behandlingstid ca. 3 mdr.
- ⇩ Ansøgning om tilskud til sletning primo 2021, vi har bedt Andreas Höll fra Agrovi A/S ansøge på vores vegne
 - Ansøgning/anskaffelse af betalingsrettigheder (nødvendig for at kunne modtage tilskud til slet), primo 2021 vi har bedt Andreas Höll fra Agrovi A/S ansøge på vores vegne
 - Kjell har kontakten på ovenstående
- ⇩ Sen klipning af ikke afgræssede arealer. Hvis der kan opnås tilskud for 2021 påbegyndes praksis ultimo Q3 2021, ellers første klipning i 2022.
- ⇩ Løbende begrænsning af træ og buskbevoksning (er udført i 2021 af ejerforeninger, ikke nye initiativer fra foreningen i 2021)
- ⇩ Dannelsen af mindre vandhuller til ynglesteder for padder med stenbunker som vinterskjul. Ansøgning til nationalpark om dette primo 2021. Hvis tilskud opnås etablering i 2021 eller 2022, Christian ansøger
- ⇩ Etablering af ynglekasser for fugle. Kontakt til fuglefonden om rådgivning. Iværksættelse af sponsor mulighed for planlagte kasser, etablering 2021-primo 2022. Christian kontakter fuglefonden
- ⇩ Etablering af hegning efterår 21, forår 22 med afgræsningsstart primo 22 (Galloway eller anden type fredelige køer). Der sigtes mod ekstensiv helårsgræsning.
- ⇩ Stivedligehold (græsklipning, slåning af siv langs midter-stien øst vest for fremkommelighed, vedligehold af belægning) Der søges etableret aftale med kommunen om vedligehold af stier. Klipning af græsstier aftales mellem de to foreninger. Jytte sender tilbud til Christian som laver en samlet fremstilling af plan og kommer med forslag til en fordelingsaftale.

⇩ Prioritet 2

- ⇩ Genslyngning af Pandehave Å. Afventer kommunale indsatser 2023 og fremad
- ⇩ Etablering af mindre sø i tilknytning til gensnoning

⇩ Medlemsforeningerne

- ⇩ Bekæmpelse af invasive arter, vi bekæmper for indeværende kun Rugosa og Japansk pileurt. Gennemført af medlemsforeningerne i 21. Medlemsforeningerne forsætter bekæmpelsen med klipning i 2021, vi vender tilbage til fremtidige bekæmpelse i planen for 2022.
- ⇩ Overvejelser om anden bekæmpelse (Lupin, Gyldenris etc. overvejes senere)

Finansiering og budget

↴↵ Ansøgninger

↴↵ Ansøgt om hegnstilskud, udgifter til ansøgning betalt af kongernes Nordsjælland

↴↵ Vil søge om slet tilskud for de områder der ikke skal hegnes. Forventet udgift til ansøgning, ca. 2000

↴↵ Ansøge om betalingsrettigheder ca. 1000, hvis de ikke kan fås gratis, skal de købes ca. 4000

↴↵ Ansøge om tilskud til frøhuller ca. 15.000

↴↵ Vi vil søge om tilskud fra Nationalparken til ansøgninger og frøhuller

↴↵ Forventet tilskud til hegning ca. 67.000, de enkelte foreninger forventes at skulle lægge ud for etablering da tilskud gives efter regning for udført arbejde.

↴↵ Vi anbefaler til diverse omkostninger at foreningen et rådighedsbeløb på $2 \cdot 2500 = 5000$ for 2021, med option på yderligere $2 \cdot 2500$ hvis der ikke kan opnås tilskud til ansøgninger eller opnås gratis betalingsrettigheder. I alt op til 10.000 i alt.

↴↵ Diverse omkostninger:

↴↵ Bankudgifter

↴↵ Webadresse

↴↵ Mobilepay

↴↵ Ansøgningsudgifter

Bilag 1

